
Shrutisarasamuddharanam

ஸ்ருதிஸாரஸமுத்³த⁴ரணம்

Document Information

Text title : Shrutisarasamuddharanam

File name : shrutisAra.itx

Category : vedanta, major_works

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Totakacharya (Adi Sankaracharya's Disciple)

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Description-comments : Totakacharya's work on Advaita

Latest update : January 23, 2016

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

Shrutisarasamuddharanam

ஸ்ருதிஸாரஸமுத்³த⁴ரணம்

த்ரையோக்யநாத²ஹரிமீட்³யமுதா³ரஸத்த்வம்
ஸக்தேஸ்தநூஜதநயம் பரமேஷ்டி²கல்பம் |
ஜீமூதமுக்தவிமலாம்³ரசாருவர்ணம்
வாஸிஷ்ட²முக³ரதபஸம் ப்ரணதோ⁵ஸ்மி நித்யம் || 1 ||

ஸகலம் மநஸா க்ரியயா ஜநிதம்
ஸமவேக்ஷய விநாஸிதயா து ஜக³த் |
நிரவித்³யத கஸ்சித்³தோ நிகி²லா-
த்³விநாஸி க்ரு³தேந ந லப்⁴யமிதி || 2 ||

ப்ரதிபித்ஸூரஸாவவிநாஸி பத்³ம்
யதித்⁴ர்மரதோ யதிமேவ கு³ரும் |
விதி³தாத்மஸதத்த்வமுபேத்ய கவிம்
ப்ரணிபத்ய நிவேதி³தவாந்ஸ்வமதம் || 3 ||

ப⁴க³வந்நுத்³தௌ⁴ ம்ரு³திஜந்மஜலே
ஸுக²து:³க²ஜ²ஷே பதிதம் வ்யதி²தம் |
க்ரு³பயா ஸரணாக³தமுத்³த⁴ர மா-
மநுஸாத்⁴யுபஸந்நமந்யக³திம் || 4 ||

விநிவர்த்ய ரதிம் விஷயே விஷமாம்
பரிமுச்ய ஸரீரநிப³த்³த⁴மதிம் |
பரமாத்மபதே³ ப⁴வ நித்யரதோ
ஜஹி மோஹமயம் ப்⁴ரமமாத்மமதே: || 5 ||

விஸ்ரு³ஜாந்நமயாதி³ஷு பஞ்சஸு தா-
மஹமஸ்மி மமேதி மதிம் ஸததம் |
த்³ரு³ஸிரூபமநந்தம்³ரு³தம் விசு³ணம்
ஹ்ரு³த்³யஸ்த²மவேஹி ஸதா³ஹமிதி || 6 ||

ஜலபேத³க்ரு³தா ப³ஹுதேவ ரவே -
 ர்க⁴டிகாதி³க்ரு³தா நப⁴ஸோ⁵பி யதா² |
 மதிபேத³க்ரு³தா து ததா² ப³ஹுதா
 தவ பு³த்தீ³த்³ரு³ஸோ⁵விக்ரு³தஸ்ய ஸதா³ || 7 ||

தி³நக்ரு³த்ப்ரப⁴யா ஸத்³ரு³ஸேந ததா³
 ஜநதீ⁴சரிதம் ஸகலே ஸ்வசிதா |
 விதி³தம் ப⁴வதா⁵விக்ரு³தேந ஸதா³
 யத ஏவமதோ⁵ஸித ஏவ ஸதா³ || 8 ||

உபரா³மபேக்ஷய மதிர்விஷயை-
 ர்விஷயாவத்⁴ரு³திம் குருதே து யத: |
 தத ஏவ மதேர்விதி³தாவிதி³தா
 விஷயாஸ்து தத: பரிணாமவதீ || 9 ||

மதிவ்ரு³த்தய ஆத்மசிதா விதி³தா:
 ஸததம் ஹி யதோ⁵விக்ரு³தஸ்து தத: |
 யதி³ சாத்மசிதி: பரிணாமவதீ
 மதயோ விதி³தாவிதி³தா: ஸ்யுரிமா: || 10 ||

சரிதம் து தி⁴ய: ஸகலம் ஸததம்
 விதி³தம் ப⁴வதா பரிஸூ³த்தீ⁴சிதா |
 மதிபேத³கு³ணே ந ஹி தே⁵ஸ்தி ததோ
 யத ஏவமதோ⁵ஸத்³ரு³ஸஸ்து தி⁴யா || 11 ||

விதி³தத்வமவிப்ரதிபந்நதயா
 மதிஷு ப்ரக³தம் விஷயேஷு யதா² |
 யத ஏவமத: பரஸம்விதி³தா
 விதி³தத்வத ஏவ யதா² விஷயா: || 12 ||

பரஸம்விதி³தா: ஸததம் ஹி யதோ
 ந விது:³ ஸ்வமமீ விஷயாஸ்து தத: |
 மதயோ⁵பி ததா² பரஸம்விதி³தா
 ந விது:³ ஸ்வமமூர்விஷயாஸ்து யதா² || 13 ||

விஷயாக்ரு³திஸம்ஸ்தி²திரேகவிதா⁴
 மநஸஸ்து ஸதா³ வ்யவஹாரவிதௌ⁴ |

அஹமித்யபி தத்³விஷயா த்வபரா
மதிவ்ரு³த்திரவஜ்வலிதாத்மசிதா || 14 ||

புருஷஸ்ய து த⁴ர்மவது³த்³ப⁴வதி
ஸ்வரஸேந மதே: ஸ்வகு³னோ⁵பி யத: |
அத ஆத்மகு³ணம் ப்ரதியந்தி ஜநா
மதிவ்ரு³த்திமிமாமஹமித்யபு³தா: || 15 ||

யதி³ ஸா ந ப⁴வேஜ்ஜநமோஹகா¹
வ்யவஹாரமிமம் ந ஜநோ⁵நுப⁴வேத் |
விப²லஸ்ச ததா³ விஷயாநுப⁴வோ
ஜ்ஞகு³னோ ந ஹி ஸேதி யதா³ விதி³தா || 16 ||

உபலப⁴யக⁴டாதி³நிபை⁴வ ப⁴வே-
ந்மநஸோ யதி³ ஸம்ஸ்தி²தி²ரேகவிதா⁴ |
புருஷஸ்ய சிதிஸ்ச ந விக்ரியதே
மதிவ்ரு³த்திமபேக்ஷய க⁴டாதி³நிபா⁴ம் || 17 ||

அவக³ந்த்ரவக³ம்யசிதா³த்மதி⁴யோ-
ரஹமித்யபி⁴மாநவிஹீந்தயா |
ஸ்தி²தயோரபி⁴மாநபுர:ஸரகம்
வ்யவஹாரபத²ம் ந ஜநோ⁵வதரேத் || 18 ||

அஹமீக்ஷ இதி ப்ரத²மம் ஹி தி⁴யா
ஸுவிசிந்த்ய ததோ விஷயாபி⁴முக²ம் |
நயநம் ப்ரஹிணோதி ததா²ந்யத³பி
ஸ்ரவணாதி³ வியத்ப்ரமுக²ஸ்ய கு³னோ || 19 ||

அபஹாய ந கஸ்சித³ஹங்கரணம்
வ்யவஹாரமுபைதி கதா³சித³பி |
உபபந்ந்தரா ஹி மதேஸ்து ததோ
வ்யவஹாரபத²ம் ப்ரதி காரணதா || 20 ||

சிதிஸக்திகு³ண: கிமஹங்கரணம்
கிமு பு³த்³தி⁴கு³னோ⁵த² ப⁴வேது³ப⁴யோ: |
இதி சிந்த்யமித³ம் மநஸாநலஸை-
ருபபத்திபி⁴ராத்மஹிதம் யதிபி: || 21 ||

உபலப⁴யமஹங்கரணம் ந ப⁴வே-
 த்பருஷஸ்ய கு³னோ யதி³ தர்ஹி ப⁴வேத் |
 கு³ணி³ருபமதா²வயவம் கு³ணி³நோ
 ந விஹாய கு³ண: ப்ரு³த²க³ஸ்தி யத: || 22 ||

ந கு³னோ கு³ணி³நி ஸ்தி²தவாங்கு³ணி³நா
 விஷயீக்ரியதே ந ச தஸ்ய கு³ண: |
 ந ஹி தே³ஸக்ரு³தா ந ச வஸ்துக்ரு³தா
 கு³ணி³நோ³ஸ்தி கு³ணஸ்ய பி⁴தா³ து யத: || 23 ||

ந பரஸ்பரமக்³நிகு³னோ³க்³நிக³தோ
 விஷயத்வமுபைதி கதா³சித³பி |
 ந ஹி வஹ்நிரபி ஸ்வகு³ணம் ஸ்வக³தம்
 விஷயீகுருதே ஸ்வகு³ணேந ப⁴வி || 24 ||

கணப⁴க்³யமசீக்³ல்ரு³பதா³த்மகு³ணம்
 கு³ணபூக³மநித்யமநாத்மகு³ணம் |
 அநயைவ தி³ஸா ஸ நிராக்ரியதாம்
 ந ஹி நித்யமநித்யகு³ணேந கு³ணி || 25 ||

வியத: ப்ரப⁴வம் ப்ரவத³ந்தி யத:
 ஸ்ருதயோ ப³ஹுஸ: க²மநித்யமத: |
 உபமாநமநித்யகு³ணம் வியதோ
 ந ஹி நித்யமிஹாஸ்தி கணாத³மதே || 26 ||

மநஸா புருஷ: புருஷேண மநோ
 நப⁴ஸா முஸலம் முஸலேந நப: ⁴ |
 ந ஹி யோக³வியோக³முபைதி குதோ-
³வயவித்வநிராகரணாத³முத: || 27 ||

இஹ ரஜ்ஜுக⁴டாதி³ ஹி ஸாவயவம்
 ஸமுபைதி யுஜாமிதரேதரத: |
 இதி த்³ரு³ஷ்டமதோ³ந்யத³த்³ரு³ஷ்டமபி
 ஸ்வயமுஹ்யமித³ம் ந பரித்யஜதா || 28 ||

ந ஹி ஸாவயவம் விக³தாவயவை-

ர்விக்³தாவயவம் ச ந ஸாவயவை: |
 உபயாதி யுஜாமிதி த்³ரு³ஷ்டமிதி³ம்
 யத ஏவமத: ஸ்தி²தமுக்³தமத: || 29 ||

ந ஹி கல்பிதபா⁴க்³ஸமாக³மநம்
 விக்³தாவயவஸ்ய க⁴டேத குத: |
 விதத²த்வமதி: ஸுத்³ரு³டா⁴ து யத:
 பரிகல்பிதவஸ்துஷு நித்யமத: || 30 ||

இஹ வேத³ஸிர:ஸு தத³ர்²த²வித:³
 ப்ரவத³ந்தி ஸமஸ்தஜக³த்³ப்³ரக்³ரு³திம் |
 பரமாத்மபத³ம் த்³ரு³ஸிமாத்ரவபு-
 ர்த⁴ருவமேகமதோ⁵ந்யத³நித்யமிதி || 31 ||

அத ஏவ ந கிஞ்சிது³தா³ஹரணம்
 த்⁴ருவமஸ்தி பரஸ்ய விநாஸிகு³ணம் |
 யத ஏவமத: ஸ்தி²தமுக்³தமதோ³
 ந ஹி நித்யமநித்யகு³ணேந கு³ணி || 32 ||

உபலப்⁴யமஹங்கரணம் ப⁴விதும்
 கூமதே த்³ரு³ஸிரூபகு³ணே ந யத: |
 விஷயாக்³ரு³திரஞ்ஜிததீ⁴கு³ணவ-
 த்³விஷயத்வமஹங்கரணஸ்ய தத: || 33 ||

விஷயப்³ரக்³ரு³திம் ப்ரதிபந்நவதீ³ம்
 மதிவ்ரு³த்திமஹங்கரணம் ச மதே: |
 உப⁴யம் பரிபஸ்யதி யோ⁵விக்³ரு³த:
 பரமாத்மஸது³க்திரஸௌ புருஷ: || 34 ||

நநு தே³ஹப்⁴ரு³தே³ஷ கத²ம் ப⁴வதா-
 பி⁴ஹித: பரமாத்மஸது³க்திரிதி |
 ந விருத்³த⁴மவாதி³ஷமேதமஹம்
 ஸ்ருதிரப்யமுமர்த²முவாச யத: || 35 ||

அமதம் ந மதேரமதஸ்ததி³த்³ம்
 யத³முத்ர ததே³வ து கஸ்சிதி³தி |
 ஸ்ருதிஷு ப்ரதிபாதி³தமஸ்ய த்³ரு³ஸே:

பரமாத்மபத்³த்வமமுஷு ப்⁴ரு³ஸம் || 36 ||

யத்³நப்⁴யுதி³தம் வத்³நேந ஸதா³
 நயநேந ச பஸ்யதி யந்ந ஸதா³ |
 ஸ்ரவணேந ச யந்ந ஸ்ரு³ணேதி ஸதா³
 மநஸாபி ச யந்நருதே ந ஸதா³ || 37 ||

வத்³நம் நயநம் ச ததா² ஸ்ரவணம்
 மந ஏவ ச யேந மதம் ஸததம் |
 அவக³ச்ச² ததே³வ பத்³ம் பரமம்
 த்வமிதி ஸ்ருதி³க்ஷிதுருக்தவதீ || 38 ||

பரமாத்மபத்³த்வ இயம் ச மயா
 ஸ்ருதிரஸ்பகணேக்திரிஹாபி⁴ஹிதா |
 அணிமாதி³கு³ணம் ஸதி³தி ப்ரக்ரு³தம்
 தத்³ஸி த்வமிதி ஸ்ருதிரப்⁴யவத்³த் || 39 ||

நப்⁴ஸோ⁵வயவோ விக்ரு³திஸ்ச யதா²
 க⁴டிகாதி³நப்⁴ ந ப⁴வேத்து ததா² |
 பரமாத்மந ஏஷ ந சாவயவோ
 விக்ரு³திஸ்ச ஸரீரப்⁴ரு³தி³த்யம்ரு³ஷா || 40 ||

கரகாதி³நிமித்தகமேவ யதா²
 கரகாம்ப³ரநாம ப⁴வேத்³வியத: |
 பரமாத்மத்³ரு³ஸேரபி நாம ததா²
 புரஹேதுகமேவ து ஜீவ இதி || 41 ||

ஜநிதம் வியத்³க்³ரணி யேந ஜக³-
 த்பரமாத்மஸத்³க்ஷரநாமப்⁴ரு³தா |
 ப்ரவிவேஸ ஸ ஏவ ஜக³த்ஸ்வக்ரு³தம்
 க²மிவேஹ க⁴டம் க⁴டஸ்ரு³ஷ்டிமநு || 42 ||

உத்³பத்³யத க²ப்ரமுக்²ம் ஹி ஜக³-
 த்பரமாத்மந இத்யபி யா: ஸ்ருதய: |
 அவதா⁴யத ஆபி⁴ரபே⁴த்³மதி:
 பரமாத்மஸதத்த்வஸமர்பணத: || 43 ||

யதி³ ஸ்ரு³ஷ்டிவிதா⁴நபரம் வசநம்
 ப²லஸூந்யமநர்த²கமேவ ப⁴வேத் |
 ஜக³தி³த்த²மஜாயத தா⁴துரிதி
 ஸ்ரவணம் புருஷஸ்ய ப²லாய ந ஹி || 44 ||

அந்ரு³தத்வமவாத்³யஸக்ரு³த்³விக்ரு³தே-
 ர்நிரதா⁴ரி ஸதே³வ து ஸத்யமிதி |
 ஸ்ருதிபி⁴ர்ப³ஹுதை⁴தத³தோ⁵வக³தம்
 ஜக³தோ ந ஹி ஜநம் விதே⁴யமிதி || 45 ||

ந ச தத்வமஸீத்யஸக்ரு³த்³வசநம்
 ஜக³தோ ஜநிமாத்ரவிதௌ⁴ க⁴டதே |
 பரமாத்மபதா³நுமதிம் து யதா³
 ஜநயேத்புருஷஸ்ய ததா³ க⁴டதே || 46 ||

ஸ்தி²ரஜங்க³மதே³ஹதி⁴யாம் சரிதம்
 பரிபஸ்யதி யோ⁵விக்ரு³த: புருஷ: |
 பரமாத்மஸது³க்திரஸாவிதி ய-
 த்³ப⁴ணிதம் தத³திஷ்டி²பமித்த²மஹம் || 47 ||

ப்ரு³த்²கே³வ யதா³க்ஷரதோ மதிவி-
 ந்மகரோத³கவந்ந க⁴டாம்ப³ரவத் |
 ந விரோதஸ்யதி தத்வமஸீதி ததா³
 வசநம் கத²மேஷ த இத்யபி ச || 48 ||

ந து வஸ்துஸதத்தவவிபோ³த⁴நக்ரு³-
 த்³விநிவர்தயத³ப்ரதிபோ³த⁴மித³ம் |
 ஸது³பாஸநகர்மவிதா⁴நபரம்
 யத ஏவமதோ ந விரோதஸ்யதி மே || 49 ||

மநாதி³ஷு காரணத்³ரு³ஷ்டிவிதி:⁴
 ப்ரதிமாஸு ச தே³வதி⁴யாம் கரணம் |
 ஸ்வமதிம் ஹ்யநபோஹ்ய யதா² து ததா²
 த்வமஸீஹ ஸதா³த்மமதிர்வசநாத் || 50 ||

அத² வா த்வமிதி த்⁴வநிவாச்யமித³ம்
 ஸத³ஸீதி வதே³த்³வசநம் கு³ணத: |

விப⁴யம் புருஷம் ப்ரவத³ந்தி யதா²
ம்ரு³ராட³யமீஸ்வரகு³ப்த இதி || 51 ||

யதி³ வா ஸ்துதயே ஸத³ஸீதி வதே³-
ந்மக⁴வாநஸி விஷ்ணுரஸீதி யதா² |
த்வமிதி ஸ்ருதிவாச்சுஸதத்த்வகதா-
மத² வா ஸத ஏவ வதே³த்³வசநம் || 52 ||

யதி³ தத்த்வமிதி த்⁴வநிநாபி⁴ஹித:
பரமாத்தமஸதத்த்வக ஏவ ஸதா³ |
கிமிதி ஸ்வகமேஷ ந ரூபமவே-
த்ப்ரதிபோ³த்⁴யத ஏவ யதோ வசநை: || 53 ||

அத ஏவ ஹி ஜீவஸதா³த்மகதாம்
ந ஹி தத்த்வமஸீதி வதே³த்³வசநம் |
யத³பீத்³ரு³ஸமந்யத³தோ வசநம்
தத³பி ப்ரத²யேத³நயைவ தி³ஸா || 54 ||

த்வது³தா³ஹ்ரு³தவாக்யவிலக்ஷணதா
வசநஸ்ய ஹி தத்த்வமஸீதி யத: |
அத ஏவ ந த்³ரு³ஷ்டிவிதா⁴ந்பரம்
ஸத ஏவ ஸதா³த்மகதாக³மகம் || 55 ||

இதிஸப்³த³ஸிரஸ்கபதோ³க்தமதி-
ர்விஹிதா மநாதி³ஷு³ தைர்வசநை: |
ந விதா⁴நமிஹாஸ்தி ததா² வசநே
ஸுவிலக்ஷணமேதத³தோ வசநாத் || 56 ||

மநஸோ வியத: ஸவித்ரு³ப்ரப்⁴ரு³தே:
ப்ரவத³ந்தி ந தாநி ஸதா³த்மகதாம் |
மநாதி³ ஹி முக்²யமுபாஸ்யதயா
ப்ரவத³ந்தி யதோ⁵க்ஷரத்³ரு³ஷ்டியுதம் || 57 ||

கரகோ ந ம்ரு³த:³ ப்ரு²த²க³ஸ்தி யதா²
மநாதி³ ஸதோ⁵ஸ்தி ததா² ந ப்ரு²த²க் |
இதி வஸ்துஸதத்த்வகதா து யதா³
விதி⁴ஸப்³த³ இதிஸ்ச ததா³ து வ்ரு³தா² || 58 ||

மநாதி³ ஸமாநவிப⁴க்திதயா
 விதி⁴ஸப்த³மிதிம் ச விஹாய யதி³ |
 ஜநகேந ஸதா ஸஹ யோக³மியா-
 த³ந்ரு³தம் ததி³தி ஸ்பு²டமுக்தமபூ⁴த || 59 ||

நநு ஜீவஸதோரபி தத்த்வமிதி
 ஸ்பு²டமேகவிப⁴க்த்யபி⁴தா⁴நமிதி³ம் |
 கத²மஸ்ய ஸரீரப⁴ரு³தோ³ந்ரு³ததா
 ந ப⁴வேத³விப⁴க்தவிப⁴க்தியுஜ: || 60 ||

ப்ரக்ரு³தேரபி⁴தா⁴நபதே³ந யதா³
 விக்ரு³தேரபி⁴தா⁴நமுபைதி யுஜாம் |
 அந்ரு³தத்வமதிஸ்து ததா³ விக்ரு³தௌ
 ம்ரு³த³யம் க⁴ட இத்யபி⁴தா⁴ஸு யதா² || 61 ||

விக்ரு³தித்வமவாதி³ மந:ப்ரப⁴ரு³தே-
 ர்ப³ஹுஸ: ஸ்ருதிஷு ப்ரக்ரு³தேஸ்து ஸத: |
 அத ஏவ ஸமாநவிப⁴க்திதயா
 மநாதி³ ஸுவேத³யமஸ்த்யமிதி || 62 ||

ஜநிதத்வமவாதி³ ந ஹி ஸ்ருதிபி⁴-
 ர்ஜநகேந ஸதாஸ்ய ஸரீரப⁴ரு³த: |
 மநாதி³விகாரவிலக்ஷணதாம்
 ப்ரதியந்தி ஸரீரப⁴ரு³தஸ்து தத: || 63 ||

யத³ஜீஜநத³ம்ப³ரபூர்வமிதி³ம்
 ஜக³த³க்ஷரமீக்ஷணவிக்³ரஹகம் |
 ப்ரவிவேஸ ததே³வ ஜக³த்ஸ்வக்ரு³தம்
 ஸ ச ஜீவஸமாக²ய இதி ஸ்ருதய: || 64 ||

பரமாத்மவிகாரவிப⁴க்தமதி-
 ர்ந ப⁴வத்யத ஏவ ஸரீரப⁴ரு³த: |
 யத ஏவ விகாரவிபி⁴ந்நமதி-
 ர்ந ப⁴வத்யத ஏவ ம்ரு³ஷாத்வமதி: || 65 ||

அவிப⁴க்தவிப⁴க்த்யபி⁴தா⁴நக்ரு³தா

பரமாத்மபதே³ந ஸரீரப்⁴ரு³: |

ந ப⁴வேதி³ஹ தத்த்வமஸிப்ரப்⁴ரு³தௌ

லவணம் ஜலமித்யபி⁴தா⁴ஸு யதா² || 66 ||

பரமாத்மவிகாரநிராகரணம்

க்ரு³தமஸ்ய ஸரீரப்⁴ரு³தஸ்து யத: |

பரமேஸ்வரரூபவிலக்ஷணதா

ந மநாக³பி தே³ஹப்⁴ரு³தோ⁵ஸ்தி தத: || 67 ||

நநு ஜீவஸ்தோரணுமாத்ரமபி

ஸ்வக³தம் ந விஸேஷணமஸ்தி யதா³ |

வத³ தத்த்வமஸீதி ததா³ வசநம்

கிமு வக்தி ததை²ஷ த இத்யபி ச || 68 ||

ஸ்வக³தம் யதி³ பே⁴த³கமிஷ்டமபூ⁴-

த³ணுமாத்ரமபீஸ்வரதே³ஹப்⁴ரு³தோ: |

அபநேதுமஸக்யமதோ³ வசநை-

ரமுநாஸ்ய ப்ரு³த²க்த்வநிஷேத⁴பரை: || 69 ||

இஹ யஸ்ய ச யோ கு³ண ஆத்மக³த:

ஸ்வத ஏவ ந ஜாது ப⁴வேத்பரத: |

வசநேந ந தஸ்ய நிராகரணம்

க்ரியதே ஸ கு³ண: ஸஹஜஸ்து யத: || 70 ||

வசநம் த்வவபோ³த⁴கமேவ யத-

ஸ்தத ஏவ ந வஸ்துவிபர்யக்ரு³த³ |

ந ஹி வஸ்த்வபி ஸப்³த³வஸாத்ப்ரக்ரு³த³ம்

ப்ரஜஹாத்யநவஸ்தி²திதோ³ஷப⁴யாத் || 71 ||

யத ஏவமதோ விஷயஸ்ய கு³ணம்

விஷயேண ஸஹாத்மநி மூ⁴தி⁴யா |

அதி⁴ரோபிதமப்ஸ்விவ பூ⁴மிகு³ணம்

ப்ரதிஷேத⁴தி தத்த்வமஸீதி வச: || 72 ||

அத ஏவ ந த்³ரு³ஷ்டிவிதா⁴நபரம்

கு³ணவாத³பரம் ச ந தத்³வசநம் |

ஸ்துதிவாத்³யபி நைதது³பாஸ்யதயா

விதி⁴ரத்ர ந தே³ஹப்⁴ரு³தோ⁵ஸ்தி யத: || 73 ||

ஸத ஏவ ஹி நாம ஜக³த்ப்ரக்ரு³தே-
ருபதா⁴நவஸாதி³ஹ ஜீவ இதி |

அத ஏவ ந ஜீவஸதத்த்வகதாம்
ப்ரக்ரு³தஸ்ய ஸத: ப்ரதிபாத³யதி || 74 ||

யதி³ ஜீவஸதத்த்வகதாம் க³மயே-
த³ணிமாதி³கு³ணஸ்ய ஜக³த்ப்ரக்ரு³தே: |
அணிமாதி³கு³ணோக்திரதோ⁵ஸ்ய ம்ரு³ஷா
யதி³ வாஸ்ய ஸரீரப்⁴ரு³தா³த்மகதா || 75 ||

ந ச ஸம்ஸ்ரு³திஹேதுநிராகரணம்
க்ரு³தமஸ்ய ஸரீரப்⁴ரு³தோ⁵பி⁴மதம் |
பரமேஸ்வரமாத்மதயா ப்³ருவதா
வசநேந ச தத்த்வமஸீத்யமுநா || 76 ||

த்வமஸீதி பத³த்³வ்யமேதி யுஜாம்
ததி³தி த்⁴வநிநா ஸஹ தத்த்வமிதி |
க்ரியயா ஸஹ நாமபத³ம் ஸமியா-
ந்நிரபேக்ஷமுபைத்யநயா ஹி யுஜாம் || 77 ||

ந ஹி நாமஸஹஸ்ரமபி க்ரியயா
ரஹிதம் கிமபி ப்ரதிபாத³யதி |
ப்ரதிபாத³கமேஷு விநாதி³ ப⁴வே-
த்³விஹிதாதி³மதேர்ஜநகம் ஹி யத: || 78 ||

ப⁴க³வாநபி மத்⁴யமமேவ யதோ
விநியச்ச²தி யுஷ்மதி³ நித்யமத: |
ப்ரத²மம் த்வமஸீதி பதே³ ஸமித-
ஸ்சரமம் த்வஸிநா ஸமியாத்ததி³தி || 79 ||

புருஷோ⁵பி⁴ஹிதஸ்த்வமஸீதி யதா³
கிமஸாநி வதே³தி ததா³பி⁴முக்:² |
ஸ்ரவணய ப⁴வேத³ணிமாதி³கு³ணம்
ஸதி³தி ப்ரக்ரு³தம் தத³ஸீதி வதே³த் || 80 ||

த்வமிதி த்⁴வநிநாபி⁴ஹிதஸ்ய யத-
ஸ்ததி³தி ஸ்ருதிவாச்யஸ்தா³த்மகதாம் |
அவத³த்³வசநம் தத ஏவ ஸதோ
ந ஹி ஜீவஸதத்த்வகதாம் வத³தி || 81 ||

விஷயாபி⁴முகா²நி ஸரீரப்⁴ரு²த:
ஸ்வரஸேந ஸதா³ கரணாநி யத: |
ஸ்வகமேஷ ந ரூபமவைதி தத:
ப்ரதிபோ³த்⁴யத ஏவ ததோ வசநை: || 82 ||

வசநம் ச பராஞ்சிபுர:ஸரகம்
ப³ஹு வைதி³கமத்ர ததா² ஸ்மரணம் |
விஷயேஷு ச நாவமிவாம்ப⁴ஸி ய-
ந்மநஸேந்த³ரியரஸ்மிவிநிக்³ரஹவத் || 83 ||

இயதா ஹி ந தே³ஹப்⁴ரு²தோ⁵ஸ்தி பி⁴தா³
பரமாத்த்ம³ரு²ஸோநிதி வாச்யமித³ம் |
ஸ்தி²திகால இஹாபி ச ஸ்ரு²ஷ்டிமுகே²
ஸத³நந்தயா ஸ்ருத ஏஷ யத: || 84 ||

த்³வயமப்பவிரோதி⁴ ஸரீரப்⁴ரு²தோ
வசநீயமித³ம் ரகு⁴நந்த³நவத் |
உபதே³ஸமபேக்ஷய ஸதா³த்மமதி:
பரமாத்த்மஸதத்த்வகதா ச ஸதா³ || 85 ||

ஸது³பாஸநமஸ்ய விதே⁴யதயா
வசநஸ்ய மம ப்ரதிபா⁴தி யத: |
அத ஏவ ந ஜீவஸதா³த்மகதாம்
ப்ரதிபோ³த்⁴யதீ⁴யவத³த்தத³ஸத் || 86 ||

ஸது³பாஸ்ஸவ(?) இதி ஸ்ருதிரத்ர ந தே
தத³ஸி த்வமிதி ஸ்ருதிரேவமியம் |
யத ஏவமதோ ந விதி⁴த்ஸததா
ஸது³பாஸநகர்மண இத்த்யம்ரு²ஷா || 87 ||

யதி³ தஸ்ய குதஸ்சிதி³ஹாநயநம்
க்ரியதே தத³நர்த²கமேவ ப⁴வேத் |

புருஷேண க்ரு'தஸ்ய யத: ஸ்ருதிதா
ந ப⁴வேதி³தி வேத³விதா³ம் ஸ்மரணம் || 88 ||

கிமரே புருஷம் ப்ரதிபோ³த⁴யிதும்
ஸ்வகமர்த²மஸக்தமித³ம் வசநம் |
யத³தோ⁵ந்யத ஆநயநம் க்ரியதே
ப⁴வதா ஸ்ரவணேந விநாபி விதே:⁴ || 89 ||

ஸ்ருதஹாநிரிஹாஸ்ருதக்ல்ரு'ப்திரபி
ஸ்ருதிவித்ஸமயோ ந ப⁴வேத்து யத: |
ஸ்ருதிப⁴க்திமதா ஸ்ருதிவக்த்ரக³தம்
க்³ரஹணீயமதோ ந து பு³த்³தி⁴வஸாத் || 90 ||

புருஷஸ்ய ஸரீரக³தாத்மமதிம்
ம்ரு'திஸம்ப⁴வஹேதுமநர்த²கரீம் |
அபநீய ஸதா³த்மமதிம் த³த⁴தீ
மஹதே புருஷஸ்ய ஹிதாய ப⁴வேத் || 91 ||

விநிவர்தத ஏவ ஸரீரக³தா
விபரீதமதி: புருஷஸ்ய ததா³ |
வசநேந து தத்த்வமஸீதி யதா³
ப்ரதிபோ³த⁴யத ஏஷ த இத்யபி ச || 92 ||

யதி³ நாபநயேச்ச²ருதிராத்மமதிம்
புருஷஸ்ய ஸரீரக³தாமந்ரு'தாம் |
தத³ஹம்மதிஹேதுககர்மக³திம்
ஸுக²து:³க²ப²லாமவஸோ⁵நுப⁴வேத் || 93 ||

யதி³ தத்த்வமஸீதி வதே³த்³வசநம்
ஸது³பாஸநகர்ம ந தத்த்வமிதி |
புருஷஸ்ய ப²லம் ஸது³பாஸநதோ
விம்ரு'ஸாமி ப⁴விஷ்யதி கீத்³ரு'கி³தி || 94 ||

புருஷஸ்ய து மர்த்யகு³ணஸ்ய ப⁴வே-
த்ஸது³பாஸநயா ந ஸதா³த்மகதா |
ந கத²ஞ்சித³பி ப்ரஜஹாதி யத:
ப்ரக்ரு'திம் ஸஹஜாமிஹ கஸ்சித³பி || 95 ||

யதி³ தே³ஹப்⁴ரு³தே³ஷ ஸதா³த்மகதாம்
 ப்ரக³மிஷ்யதி வை ஸது³பாஸநயா |
 ந ச ஹாஸ்யதி ரூபமஸௌ ஹி நிஜம்
 யத ஐக்யமதிர்ந ப⁴ரத்யுப⁴யோ: || 96 ||

ரஸவித்³த⁴மய: ப்ரக்ரு³திம் ஸஹஜாம்
 ப்ரவிஹாய யதா² கநகத்வமியாத் |
 புருஷோ⁵பி ததா² ஸது³பாஸநயா
 ப்ரதிபத்யத ஏவ ஸதா³த்மகதாம் || 97 ||

அயஸோ⁵வயவாநபி⁴பூ⁴ய ரஸ:
 ஸ்தி²தவாநநலாநுக்³ரு³ஹீதிமநு |
 கநகத்வமதிம் ஜநயத்யயஸி
 ப்ரதிபந்நமயோ ந து காஞ்சநதாம் || 98 ||

உத³காவயவாநபி⁴பூ⁴ய பயோ
 ரஜதாவயவாம்ஸ்ச யதா² கநகம் |
 விபரீதமதிம் ஜநயத்யுத³கே
 ரஜதே ச ததா²யஸி ஹேமமதிம் || 99 ||

ரஸவீர்யவிபாகவிநாஸமநு
 ப்ரவிநஸ்யதி காஞ்சநதாப்யயஸ: |
 க்ரு³தகம் ஹி ந நித்யமிதி ப்ரக³தம்
 ஸமவேதமவஸ்யமபைதி யத: || 100 ||

அம்ரு³தத்வமஸத்புருஷஸ்ய யதி³
 க்ரியதே ஸது³பாஸநயா யஜிவத் |
 யஜிகார்யவத³ந்தவதே³வ ப⁴வே-
 தக்ரு³தகஸ்ய யதோ விதி³தாத்⁴ருவதா || 101 ||

புருஷஸ்ய ஸதஸ்ச வித⁴ர்மகயோ:
 ஸது³பாஸநயா ந ப⁴வேத்ஸமிதி: |
 யதி³ ஸங்க³திநிஷ்யத ஏவ தயோ-
 ரவியுத்தயா ந சிரம் வஸத: || 102 ||

ப²லமீத்³ரு³கி³த³ம் ஸது³பாஸநத:

புருஷஸ்ய ப⁴விஷ்யதி நாந்யத³த: |

ந ச தந்நிரவத³யதயாபி⁴மதம்

விது³ஷாம் ப³ஹுதோ³ஷஸமீக்ஷணத: || 103 ||

ஸது³பாஸநகர்மவிதா⁴நபரம்

ந ப⁴வேத³த ஏவ ஹி தத³வசநம் |

அஹமஸ்மி ஸரீரமித³ம் ச மமே-

த்யவிவேகமதிம் விநிவர்தயதி || 104 ||

ஸகலோபநிஷத்ஸு ஸரீரப்⁴ரு³த:

பரமாத்மபதை³கவிப⁴க்திதயா |

உபதே³ஸவசாம்ஸ்யநநயவ தி³ஸா

க³மயேந்மதிமாநபி⁴யுத்தயா || 105 ||

த³ரவிடோ³஽பி ச தத்த்வமஸீதி வசோ

விநிவர்தகமேவ நிருபிதவாந |

ஸப்³ரேண விவர்தி⁴தராஜஸரிஸோ-

ர்நிஜ்ஜந்மவிது³க்திநித³ர்ஸநத: || 106 ||

யத ஏவமத: ஸ்வஸரீரக³தா-

மஹமித்யவிவேகமதிம் ஸுத்³ரு³டா⁴ம் |

ப்ரவிஹாய யத³க்ஷரமத்³வயகம்

த்வமவேஹி தத³க்ஷரமாத்மதயா || 107 ||

ந மநோ ந மதி: கரணாநி ச நோ

ந ரஜோ ந தமோ ந ச ஸத்த்வமபி |

ந மஹீ ந ஜலம் ந ச வஹ்நிரபி

ஸ்வஸநோ ந நப⁴ஸ்ச பத³ம் பரமம் || 108 ||

அமநஸ்கமதீ⁴கமநிந்த³ரியகம்

விரஜஸ்கமஸத்த்வதமஸ்கமபி ||

அமஹீஜலவஹ்நயநிலாம்ப³ரகம்

பரமக்ஷரமாத்மதயாஸ்ரய போ: ⁴ || 109 ||

கரணாநி ஹி யத்³விஷ்யாபி⁴முக²ம்

ப்ரக³ம்ய்ய மதிர்விஷயேஷு சரேத் |

தது³ ஜாக³ரிதம் ப்ரவத³ந்தி பு³தா⁴
ந தத³ஸ்தி மமேத்யவக³ச்ச² த³ரு³ஸோ: || 110 ||

கரணாநி யதோ³பரதாநி ததா³
விஷயாநுப⁴வாஹிதவாஸநயா |
விஷயேண விநா விஷயப்ரதிமம்
ஸ்பு²ரணம் ஸ்வபநம் ப்ரவத³ந்தி பு³தா: || 111 ||

கரணஸ்ய தி⁴ய: ஸ்பு²ரணேந விநா
விஷயாக்ரு³திகேந து யா ஸ்தி²ததா |
ப்ரவத³ந்தி ஸுஷுப்திமமும் ஹி பு³தா⁴
விநிவ்ரு³த்தத்ரு³ஷ: ஸ்ருதிதத்தவதி: || 112 ||

இதி ஜாக³ரிதம் ஸ்வபநம் ச தி⁴ய:
க்ரமதோ³க்ரமதஸ்ச ஸுஷுப்திரபி |
ந கதா³சித³பி த்ரயமஸ்தி மமே-
த்யவக³ச்ச² ஸதா³ஸ்மி தூரீயமிதி || 113 ||

யது³ ஜாக³ரிதப்ரப⁴ரு³தி த்ரிதயம்
பரிகல்பிதமாத்மநி மூட⁴தி⁴யா |
அபி⁴தா⁴நமித³ம் தத³பேக்ஷய ப⁴வே-
த்பரமாத்மபத³ஸ்ய தூரீயமிதி || 114 ||

யத³பேக்ஷய ப⁴வேத³பி⁴தா⁴நமித³ம்
பரமாத்மபத³ஸ்ய தூரீயமிதி |
தத³ஸத்யமஸத்யகு³ணஸ்ச தத:
பரிநிர்மிதவாரணசேஷ்டிதவத் || 115 ||

க³க³ந்ப்ரமுக²ம் ப்ரு³தி²வீசரமம்
விஷயேந்த³ரியபு³த்தி⁴மந:ஸஹிதம் |
ஜநிமஜ்ஜக³தே³த³பூ⁴தமிதி
ஸ்ருதய: ப்ரவத³ந்த்யுபமாநஸதை: || 116 ||

கப²பித்தஸமீரணதா⁴துத்⁴ரு³தம்
குஸாரமித³ம் ஸததம் ஹி யதா² |
ப்ரப⁴வப்ரப⁴ரு³தி ப்ரலயாந்தமித³ம்
ஜக³த³க³நிரவீந்து³த்⁴ரு³தம் ஹி ததா² || 117 ||

ஐக³த: ஸ்தி²திகாரணமித்த²மித³ம்
 ப்ரதி²தம் ரவிவஹ்நிஸஸித்ரிதயம் |
 ஸ்ம்ரு³திவேத³ஜநேஷு ப்⁴ரு³ஸம் ப்ரதி²தம்
 ஸ்ருதி³ரிதவத்யந்ரு³தம் ததி³தி || 118 ||

யது³ ரோஹிதஸூக்லஸூக்ரு³ஷ்ணமித³ம்
 ஜ்வலநாதி³ஷு ரூபமவைதி ஜந: |
 தது³ தைஜஸமாப்யமதா²ந்நமிதி
 ப்³ருவதீ த்ரயமேவ து ஸத்யமிதி || 119 ||

ருசகப்ரமுக²ம் கநகாதி³மயம்
 ருசகாதி³யபி⁴தா⁴ந்நிமித்தமபி |
 அஸதி³த்யவக³ம்யத ஏவ யதோ
 வத்²பி⁴சாரவதீ ருசகாதி³மதி: || 120 ||

ந கதா³சிதி³பி வ்யபி⁴சாரவதீ
 கநகாதி³மதி: புருஷஸ்ய யத: |
 தத ஏவ ஹி ஸத்யதயாபி⁴மதம்
 கநகாதி³விபர்யய ஏஷு ந ஹி || 121 ||

ருசகாதி³ஸமம் ஜ்வலநாதி³ ப⁴வே-
 த³ந்ரு³தத்வகு³ணேந து ஸத்யதயா |
 அருணப்ரமுக²ம் ஜ்வலநப்ரப்⁴ரு³தி-
 ப்ரக்ரு³தித்ரிதயம் கநகாதி³ஸமம் || 122 ||

அநயோபமயாந்ரு³ததாமவத³-
 ச்²ருதிரக்³நிதி³வாகரசந்³ரமஸாம் |
 அம்ரு³ஷாத்வமபி ஸ்ருதிருக்தவதீ
 த்ரிதயஸ்ய து ரக்தபுர:ஸரிண: || 123 ||

அந்ரு³தத்வமித³ம் ஜ்வலநப்ரப்⁴ரு³தே-
 ர்யத³வாதி³ ப⁴வேத்தது³தா³ஹரணம் |
 விததா² விக்ரு³தி: ஸததம் ஸகலா
 ந ததா² ப்ரக்ரு³தி: ஸ்ருதிநிஸ்சயத: || 124 ||

ப்ரதி³த³ர்ஸயிஷுர்வஸநஸ்ய யதா²

விதத²த்வமபாஸ்யதி தந்துகு³ணம் |
 அபக்ரு¹ஷ்ய து தந்துஸமம் த்ரிதயம்
 ஜ்வலந்ரமுக்²ஸ்ய ததோ²க்தவதீ || 125 ||

அவநிப்ரமுக்²ம் வியத³ந்தமித³ம்
 விக்ரு¹திஸ்து பரஸ்ய ப⁴வத்யபரம் |
 அந்ரு¹தம் த்வபரம் விக்ரு¹திஸ்து யதோ-
 Sவிதத²ம் து பரம் ப்ரக்ரு¹திஸ்து யத: || 126 ||

அத ஏதத³ஸேதி⁴ ஸது³க்தி பரம்
 ந ம்ரு¹ஷேதி ம்ரு¹ஷா து ததோSந்யதி³தி |
 இதி ஸித்த⁴மதோ யத³வாதி³ மயா
 ஜநிமஜ்ஜக்³தே³தத³பூ⁴தமிதி || 127 ||

மநஸோSப்யந்ரு¹தத்வமஸேத⁴யமுத:
 ப்ரதிபாதி³தஹேதுத ஏவ ப⁴வேத் |
 சரிதம் ச தத³யமஸத்யமத:
 பரிநிர்மிதவாரணசேஷ்டிதவத் || 128 ||

நநு நாப⁴யவத³ச்ச²ருதிருத்³ப⁴வநம்
 மநஸஸ்து ஸதோ ந ச க²ப்ரமுக்²த் |
 கத²மஸ்ய ப⁴வேத³ந்ரு¹தத்வக்³தி-
 ர்மநஸோ ப⁴க்³வந்வத³ நிஸ்சயத: || 129 ||

நநு ஸப்தம ஆத்மந உத்³ப⁴வநம்
 மநஸோSபி⁴த³தா⁴வஸுநாபி ஸஹ |
 கத²மஸ்ய ப⁴வேத³ம்ரு¹ஷாத்வக்³தி-
 ர்மநஸோ விக்ரு¹தித்வகு³ணஸ்ய வத³ || 130 ||

அஸுநா கரணை³க்³நப்ரமுக்²:
 ஸஹ முண்ட³க உத்³ப⁴வநம் மநஸ: |
 புருஷாத்பரமாத்மந உக்தமதோ
 விதத²ம் மந இத்யவதா⁴ரய போ:⁴ || 131 ||

மநஸோSந்நமயத்வமவாதி³ யத-
 ஸ்தத ஏவ ஹி பூ⁴தமயத்வக்³தி: |
 குஸரீரவதே³வ ததோSபி ப்⁴ரு¹ஸம்

விததீம் மந இத்யவதாரய போ:4 || 132 ||

குரு பக்ஷமிமம் க³க³ந்ரமுக்²ம்
 ஜநிமத்ஸகலம் ந ஹி ஸத்யமிதி |
 ப்ரதீமம் சரமம் ச ந சாஸ்தி யதோ
 ருசுகாதி³வதி³த்யுபமாம் ச வத³ || 133 ||

கநகே ருசுகாதி³ ந பூர்வமபூ⁴-
 ச்சரமம் ச ந விதீயத இத்யந்ரு³தம் |
 அது⁴நாபி ததை²வ ஸமஸ்தமிதி³ம்
 ஜநிமாதீ³வியதா³தி³ ப⁴வேதீ³ந்ரு³தம் || 134 ||

கநகாதி³ஷு யதீ³யுஷஜாதமபூ⁴-
 தீ³ருசுகப்ரமுக்²ம் ப்ரு³த²கே³வ தத: |
 அதீ⁴கம் பரிமாணமீ³ஷு குதோ
 ந ப⁴வேதீ³தி வாச்யமவஸ்யமிதி³ம் || 135 ||

கநகப்ர⁴ரு³தேர்வ்யதிரிக்தமதோ
 ருசுகாதி³ ந விதீயத ஏவ குத: |
 ப்ரு³த²க³க்³ரஹுணாத்கநகப்ர⁴ரு³தே-
 ரிதி காரணமேவ ஸதீ³ந்யதீ³ஸத் || 136 ||

நநு நாம ப்ரு³த²க்³விக்ரு³தே: ப்ரக்ரு³தே-
 ரதீ² ரூபமதா²பி ச கார்யமத: |
 கத²மவ்யதிரிக்தயாவக³ம:
 ப்ரக்ரு³தேர்விக்ரு³தேரிதி வாச்யமிதி³ம் || 137 ||

இஹ வீரணதந்நுஸுவர்ணம்ரு³த:3
 கடஸாடகஹாரக⁴டாக்ரு³தய: |
 உபலபீ³தீ⁴ரு³ஜநைருபலபீ³தி⁴மிதா
 ந பி⁴தா³ஸ்தி தத: ப்ரக்ரு³தேர்விக்ரு³தே: || 138 ||

விக்ரு³திரீயதி³ நாஸ்தி ப்ரு³த²க்³ப்ரக்ரு³தே-
 ர்ந க⁴டேத பி⁴தா³ப்யபி⁴தா⁴ப்ர⁴ரு³தே: |
 இதி தீ⁴ர்விப²லா தவ யேந ஜநை-
 ர்விவிதீ³ நயநேந ம்ரு³தா³தீ³யபி⁴தா³ || 139 ||

நநு ரூபமதோ² அபி கார்யமதோ²
 அபி⁴தா⁴பி நடஸ்ய ப்ரு²த²க்³விதி³தா |
 ந ப்ரு²த²க்த்வமுபைதி நட: கிமிதி
 ப்ரதிவாச்யமவஸ்யமித³ம் குஸலை: || 140 ||

அஸதோ ந கத²ஞ்சந ஜநம் ப⁴வே-
 த்தத³ஸத்த்வத ஏவ க²புஷ்பமிவ |
 ந ஸதோ⁵ஸ்தி ப⁴வ: புரதோ⁵பி ப⁴வா-
 த்³யத ஆத்மவதே³வ ஸதி³ஷ்டமிதி || 141 ||

கபிலாஸுரிபஞ்சஸிகா²தி³மதம்
 பரிக்³ரு³ஹ்ய வதே³த்³யதி³ கஸ்சிதி³த³ம் |
 ந கதா³சந ஜநம் வதா³மி ஸத:
 ப்ரவதா³மி து யச்ச²ரு³ணு தத்த்வமபி || 142 ||

ப்ரக்³ரு³தாவவிஸிஷ்டதயா யத³பூ⁴-
 த³த⁴நா து ததே³வ விஸேஷ்யுதம் |
 நிரவத்³யமித³ம் ப்ரதிபா⁴தி மம
 ப்ரவதா³த்ர விரோத⁴மவைஷி யதி³ || 143 ||

ஸத³யுஜ்யத யேந கு³ணேந புரா
 ப்ரக்³ரு³தௌ ஸ இஹாஸ்தி ந சேதி வத³ |
 யதி³ வித்³யத ஏவ புரா ப்ரக்³ரு³தா-
 வது⁴நாபி விஸேஷ்யுதத்வமஸத் || 144 ||

யதி³ நாஸ்தி புரா ஸ கு³ண: ப்ரக்³ரு³தா-
 வஸது³த்³ப⁴வநம் ப⁴வதோ⁵பி⁴மதம் |
 ஜநநேந ச ஸத்த்வமுபாத்த்வதோ
 ஜநிமத்த்வத ஏவ விநஷ்டிரபி || 145 ||

ப⁴வதோ⁵பி⁴மதம் பரிஹர்துமித³ம்
 ந கத²ஞ்சந ஸக்யத இத்யமுத: |
 கணப⁴க்ஷமதேந ஸமத்வமித³ம்
 ப⁴வதோ⁵பி⁴மதம் ஸநகைரக³மத் || 146 ||

அஸதோ ப⁴வநம் நஸநம் ச ஸத:
 கணபோ⁴ஜிமதம் விதி³தம் கவிபி:⁴ |

உபபத்திவிருத்தீதயா ஸுப்ருஸம்
ததீபாணி மயாபி விருத்தீதயா || 147 ||

ப்ரதிஷித்தீமிதீம் கணபோஜிமதம்
ஹரிணபி ஸமஸ்தகுரோர்குருணா |
வசநேந து நாஸத இத்யமுநா
ப்ருவதா ச ப்ருதீதநயாய ஹிதம் || 148 ||

அஸதஸ்ச ஸதஸ்ச ந ஜநம் பீவே-
தீதீ பூர்வமவாதீயுபபத்தியுதம் |
ஸதீஸ்ச ந ஜாயத ஏவ குதோ
ந ஹி வஸ்து ததீவிதீமாஸ்தி யத: || 149 ||

ஸதீஸத்த்வமதீத்ய மந:ப்ரப்ருதே-
ர்ந கதீஞ்சந வ்ருத்தீரிஹாஸ்தி யத: |
தத ஏவ மந:ப்ரமுகீஸ்ய பீவோ
ந பீவேதீதீ ஸர்வஸுவேதீமிதி || 150 ||

யதீ நாம கதீஞ்சிதீமுஷ்ய பீவ:
ஸதீஸத்த்வமபேக்ஷ்ய பீவிஷ்யதி வ: |
அம்ருஷாத்வமமுஷ்ய ததீபி ந து
ஸ்ருதீரஸ்ய ம்ருஷாத்வமுவாச யத: || 151 ||

மநஸோந்ருததைவமவாதீ யத-
ஸ்தத ஏவ ஹி தஸ்ய ம்ருஷா சரிதம் |
யத ஏவ ம்ருஷா மநஸஸ்சரிதம்
தத ஏவ புரோதீதஸித்தீரபூதீ || 152 ||

யதீபேக்ஷ்ய து நாம பீவேத்தீரிதயம்
பரமாத்மபதீஸ்ய துரீயமிதி |
ததீஸத்யமஸத்யகுணஸ்து யத:
பரிநிர்மிதஸர்பவிஸர்பணவதீ || 153 ||

நிகீலஸ்ய மந:ப்ரமுகீஸ்ய யதோ
விததீத்வமவாதீ புரா து மயா |
ஸ்ருதியுக்திபீலேந ததோஸதீவயகம்
பரமக்ஷரமேவ ஸதீந்யதீஸதீ || 154 ||

யத³பூர்வமபா³ஹ்யமநந்தரகம்
 ந ச கிஞ்சந தஸ்ய ப⁴வத்யபரம் |
 இதி வேத³வசோ⁵நுஸாஸ யதோ
 விதத²ம் பரதோ⁵ந்யத³த: ப்ரக³தம் || 155 ||

ப்ரதிஷித்⁴ய யதோ ப³ஹிரந்தரபி
 ஸ்வவிலக்ஷணமாத்மந உக்தவதீ |
 அவபோ³த⁴க⁴நத்வமதோ⁵ந்யத³ஸ-
 ல்வலக்ஷணகரஸத்வநித³ர்ஸநத: || 156 ||

லவலக்ஷணகரஸத்வஸமம் ப⁴ணிதம்
 ஸ்வவிலக்ஷணவஸ்துநிஷேத⁴நத: |
 அவபோ³த⁴க⁴நம் பரமாத்மபத³ம்
 த்வமவேஹி தத³ஸமி ஸதா³ஹமிதி || 157 ||

அணு நோ ந ச தத³விபரீதகு³ணம்
 ந ச ஹ்ரஸ்வமதோ ந ச தீ³ர்க⁴மபி |
 ப்ரதிஷித்³த⁴ஸமஸ்தவிஸேஷணகம்
 பரமக்ஷரமாத்மதயாஸ்ரய போ:⁴ || 158 ||

அஸுபு³த்³தி⁴ஸரீரகு³ணந்ஷடி³மா-
 நவிவேகிஜநைர்த்³ரு³ஸித⁴ர்மதயா |
 ப்ரதிபந்தமநாந்ப்ரவிஹாய ஸநை-
 ர்த்³ரு³ஸிமாத்ரமவேஹி ஸதா³ஹமிதி || 159 ||

அஹிநிர்ல்வயநீமஹிராத்மதயா
 ஜக³ரு³ஹே பரிமோக்ஷணதஸ்து புரா |
 பரிமுச்ய து தாமுரக:³ ஸ்வபி³லே
 ந புந: ஸமவேக்ஷத ஆத்மதயா || 160 ||

அவிவேகத ஆத்மதயா விதி³தம்
 குஸரீரமித³ம் ப⁴வதாப்யஹிவத் |
 அஹிவத்த்யஜ தே³ஹமிமம் த்வமபி
 ப்ரதிபத்³ய சிதா³த்மகமாத்மதயா || 161 ||

ரஜநீதி³வஸௌ ந ரவேர்ப⁴வத:

ப்ரப⁴யா ஸததம் யுத ஏஷ யத: |
 அவிவேகவிவேககு³ணவபி தெள
 ப⁴வதோ ந ரவேரிவ நித்யத்³ரு³ஸே: || 162 ||

பரிஸூத்³த⁴விபு³த்³த⁴விமுத்தத்³ரு³ஸே-
 ரவிவேகவிவேகவிவர்ஜநத: |
 மம ப³ந்த⁴விமோக்ஷகு³ணௌ ப⁴வதோ
 ந கதா³சித³பீத்யவக³ச்ச² ப⁴ரு³ஸம் || 163 ||

ந மம க்³ரஹே³ணஜ்ஜ²நமஸ்தி மயா
 ந பரேண த்³ரு³ஸோரிதி நிஸ்சிநு போ:⁴ |
 ந ஹி கஸ்யசிதா³த்மநி கர்ம ப⁴வே-
 நந ச கஸ்சிதி³ஹாஸ்தி மத³ந்ய இதி || 164 ||

அஹமஸ்மி சரஸ்தி²ரதே³ஹதி⁴யாம்
 சரிதஸ்ய ஸதே³க்ஷக ஏக இதி |
 ந ப⁴வேத³த ஏவ மத³ந்ய இதி
 த்வமவேஹி ஸுமேத⁴ இத³ம் ஸுத்³ரு³ட⁴ம் || 165 ||

க³க³நே விமலே ஜலதா³தி³மலே
 ஸதி வாஸதி வா ந பி⁴தா³ஸ்தி யதா² |
 த்வயி ஸர்வக³தே பரிஸூத்³த⁴த்³ரு³ஸௌ
 ந பி⁴தா³ஸ்தி ததா² த்³வ்யபே⁴த³க்ரு³தா || 166 ||

அந்ரு³தம் த்³வ்யமித்யவதா³ம புரா
 வ்யவஹாரமபேக்ஷய து கீ³தமித³ம் |
 அந்ரு³தேந ந ஸத்யமுபைதி யுஜாம்
 ந மரீசிஜலேந நதீ³ ஹ்ரதி³நீ || 167 ||

ப³ஹுநாபி⁴ஹிதேந கிமு க்³ரியதே
 ஸ்ரு³ணு ஸங்க்³ரஹமத்ர வதா³மி தத: |
 த்வயி ஜாக்³ரிதப்ர⁴ரு³தி த்³ரிதயம்
 பரிகல்பிதமித்யஸதே³வ ஸதா³ || 168 ||

பரிகல்பிதமித்யஸதி³த்யுதி³தம்
 மந இத்யபி⁴ஸப்³தி³தமாக³மத: |
 உபபத்திபி⁴ரேவ ச ஸித்³த⁴மதோ

ப⁴வதோ⁵ந்யத³ஸேஷமபூ⁴தமிதி || 169 ||

யத³பா³ஹ்யமநந்தரமேகரஸம்

யத³கார்யமகாரணமத்³வயகம் |

யத³ஸேஷவிஸேஷவிஹீந்தரம்

த்³ரு³ஸிரூபமநந்தம்ரு³தம் தத³ஸி || 170 ||

இயதே³வ மயோபநிஷத்ஸு பத³ம்

பரமம் விதி³தம் ந ததோ⁵ஸ்த்யதி⁴கம் |

இதி பிப்பலப⁴க்ஷ இவாப⁴யவத³-

த்³த⁴யவஸிஷ்டமதிம் விநிவாரயிதும் || 171 ||

இதரோ⁵பி கு³ரும் ப்ரணிபத்ய ஜகௌ³

ப⁴க³வந்நிதி தாரிதவாநஸி மாம் |

அவபோ³த⁴தரேண ஸமுத்³ரமிமம்

ம்ரு³திஜந்மஜலம் ஸுக²து³க²ஜ²ஷம் || 172 ||

அது⁴நாஸ்மி ஸுநிர்வ்ரு³த ஆத்மரதி:

க்ரு³தக்ரு³த்ய உபேக்ஷக ஏகமநா: |

ப்ரஹஸாந்விஷயாந்ம்ரு³க³தோயஸமா-

ந்விசராமி மஹீம் ப⁴வதா ஸஹித: || 173 ||

தவ தா³ஸ்யமஹம் ப்⁴ரு³ஸமாமரண-

த்ப்ரதிபத்³ய ஸரீரத்⁴ரு³திம் ப⁴க³வந் |

கரவாணி மயா ஸகநீயமிதி³ம்

தவ கர்துமதோ⁵ந்யத³ஸக்யமிதி || 174 ||

கு³ருஸிஷ்யகதா²ஸ்ரவணேந மயா

ஸ்ருதிவச்ச்²ருதிஸாரஸமுத்³த⁴ரணம் |

க்ரு³தமித்த²மவைதி ய ஏதத³ஸௌ

ந பதத்யுத்³தௌ⁴ ம்ரு³திஜந்மஜலே || 175 ||

ப⁴க³வத்³பி⁴ரிதி³ம் கு³ருப⁴க்தியுதை:

படி²தவ்யமபா²யமதோ⁵ந்யஜ்ஜை: |

கு³ருப⁴க்திமத: ப்ரதிபா⁴தி யதோ

கு³ரு³ணோக்தமதோ⁵ந்யப⁴ஜ்நந் ப⁴டே²த் || 176 ||

நிக³மோ⁵பி ச யஸ்ய இதிப்ர⁴ரு³தி-
ர்³ரு⁴க்திமத: கதி²தம் கு³ருணா |
ப்ரதிபா⁴தி மஹாத்மந இத்யவத³-
த்படி²தவ்யமதோ கு³ரு⁴க்தியுதை: || 177 ||

யேஷாம் தீ⁴ஸு³லி³யதீ³ப்த்யா ப்ரதிஹதமக³மந்நாஸமேகாந்ததோ மே
த⁴வாந்தம் ஸ்வாந்தஸ்ய ஹேதுர்ஜநநமரணஸந்தாநதோ³லாதி⁴ரு⁴டே: ⁴ |
யேஷாம் பாதௌ³ ப்ரபந்நா: ஸ்ருதிஸமவிநயைர்⁴ஷிதா: ஸிஷ்யஸங்கா: ⁴
ஸத³யோ முக்தா: ஸ்தி²தாஸ்தாந்யதிவரமஹிதாந்யாவதா³யுர்நமாமி || 178 ||

பூ: ⁴ பாதௌ³ யஸ்ய க²ம் சோத³ரமஸுரநிலஸ்சந்த³ரஸு³ரியௌ ச நேத்ரே
கர்ணவாஸா: ஸிரோ த³யௌர்மு²மபி த³ஹநோ யஸ்ய வாஸ்தேயம³தி: ⁴ |
அந்த:ஸ்த²ம் யஸ்ய விஸ்வம் ஸுரநரக²க³கோ³போ⁴கி³க³ந்த⁴ர்வதை³த்யை-
ஸ்சித்ரம் ரம்ரம்யதே தம் த்ரிபு⁴வநவபுஷம் விஷ்ணுமீஸம் நமாமி || 179 ||

இதி ஸ்ரீ தோடகாசார்யவிரசிதம் ஸ்ருதிஸாரஸமுத்த³ரணம் ஸமாப்தம் ||

The text is composed in a meter called toTaka.

Encoded and proofread by Sunder Hattangadi

——
Shrutisarasamuddharanam

pdf was typeset on March 24, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

